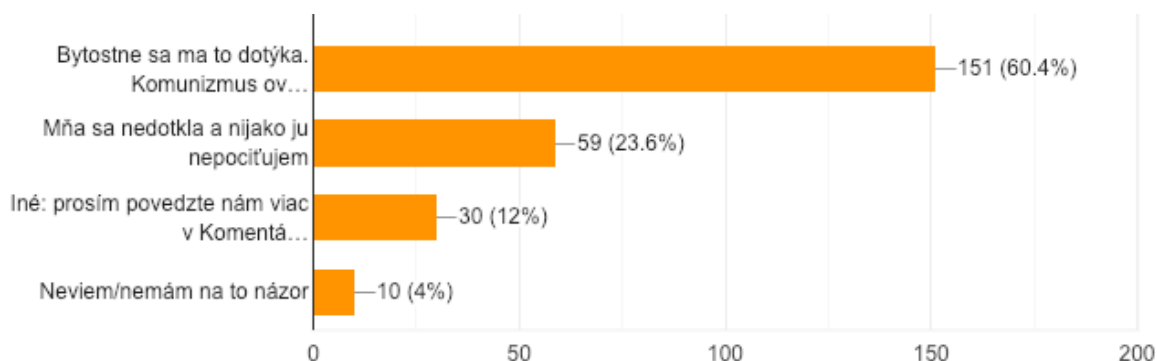

Dedičstvo minulosti a kvalita demokracie

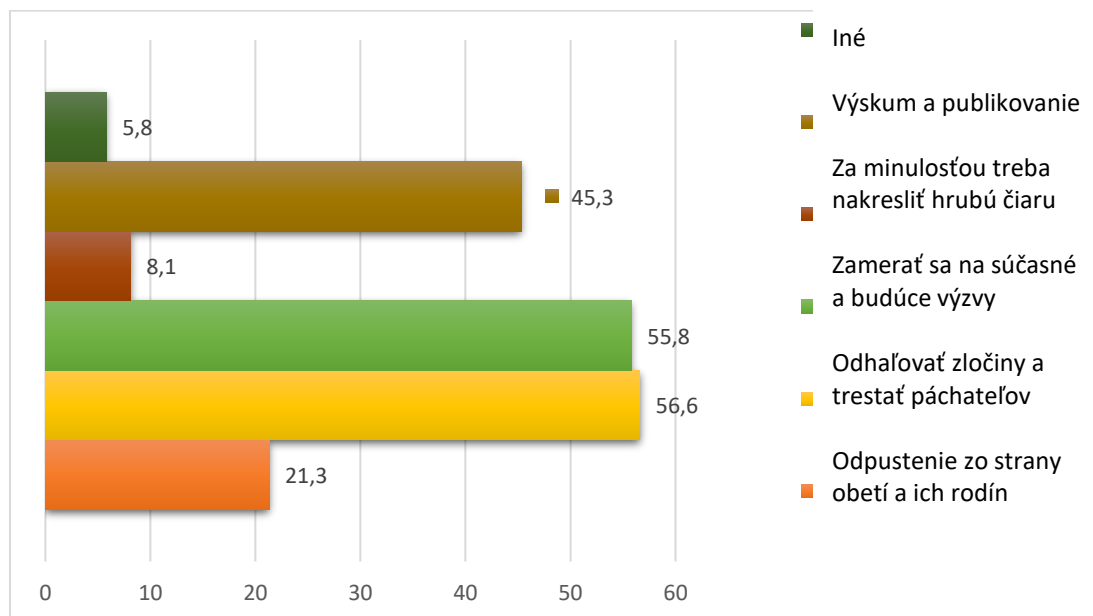
Skúste sa zamyslieť, aký dopad na Vás má komunistická minulosť Slovenska. S ktorým z nasledujúcich výrokov by ste sa najviac stotožnili?

Komentáre

- 40 rokov komunizmu malo významny vplyv na podobu mojho rodneho mesta, myslenie ľudí a ekonomicky vyvoj. Tento vplyv považujem za negatívny a ako komparatívny príklad používam Rakusko, ktoré bolo koncom 40-tych rokov podľa viacerých ukazovateľov menej rozvinuté ako Česko-Slovensko.
- stopy po komunizme su v mentalite stále, hlavne v starej generácii.
- Režim vládnući od roku 1948 do 1989 bol režimom neslobody a obmedzovania základných práv a slobod. V uzatvorenej spoločnosti erodoval etiku a morálku. A nemusím prekročiť stenami vlastnej sociálnej bubliny, aby som sa častokrát cítila byť obyvateľkou krajiny, ktorá zastala na prahu 20. storočia. Nesúvisí to ale ani tak s komunizmom ako ideológiou, ale s režimom komunizmu a rovnakou mierou aj fašistickým režimom Slovenského štátu, obdobiami podpory oportunistu, nepotizmu, nacionalizmu a neslobody
- Niektoré aspekty (ako napr. JRD, kde pracoval môj starý otec; úbor na telesnú a pod.) mám na úrovni spomienok, ktoré sa v niektorých momentoch vrátia. Túto minulosť pociťujem však najviac cez mojich rodičov, ktorí často pociťujú ostalgiu a vracajú sa tradične k tomu, že všetci mali prácu. Niektoré prejavy v nich ostali zachované, pociťujem to, keď ma nabalujú salámami pred návštevou lekárov alebo keď sa ma opýtajú, prečo som po prekročení rýchlosti a obdržaní pokuty nezavolať bratrancovi, ktorý je dopravný policajt.
- Prežila som v tom režime 2/3 svojho života. Moja rodina zažila všetky extrémny a postihy. Napriek tomu mala aj táto doba aj svoje svetlé stránky. Prekáža mi krajne bielo-čierne nazeranie.
- každý mal nárok na prácu

Vyrovnať sa s komunistickou či fašistickou minulosťou na Slovensku znamená

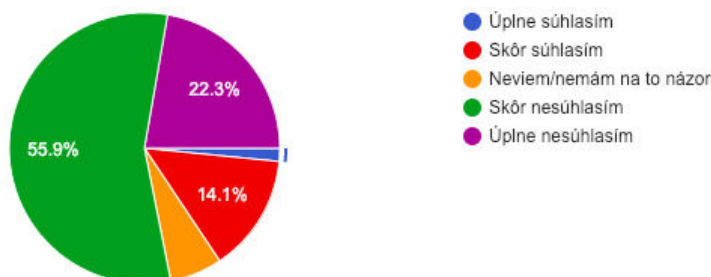

Komentáre

- Z každého niečo. "Hrubá čiara" za minulosťou? Myslím si, že pre identitu národa je potrebná kontinuita. Zločiny je potrebné potrestať spoločnosťou, lebo ak v nových časoch rozhodujú tí, ktorí sa v minulosti dopustili zločinov, podryva to dôveru v dnešnú spravodlivosť. Ale v rámci "susedských vzťahov" by si mali ľudia odpustiť, inak z toho vzniká "bludný kruh" trestania. Pravdu povediac - nikdy som sa nad tým nezamýšľala a páči sa mi kresťanská ideológia odpustenia, ktorá dokáže zastavovať násilie (aj keď je to často za cenu utrpenia...)
- Uvedomiť si že, väčšina rodín na Slovensku mala "niekoho" v rodine zapleteného s režimom, tak ako aj postihnutého ... a tak ako sa z horlivých gardistov po vojne stávali horliví prisluhovači, tak po 1989 z bývalých nomenklatúrnikov sa stávali "demokrati" ... a naša spoločnosť, založená na filozofii prežitia "trstina vo vetre" im to toleruje. Mám rovnaké výhrady voči nostalgickým prívržencom režimu KSC ako voči notorickým komunistobijcom. Chápe, že 40 ročné obdobie zanechalo hlbokú stopu v živote populácie, a najmä obetí, na druhej strane nie je možné toto obdobie hodnotiť len z tejto stánky - v tomto režime predsa došlo ku významnej industrializácii Slovenska, rozvoju infraštruktúry, zvýšeniu vzdelanosti a čiastočnému (aj keď jednostannému) pozdvihnutiu kultúrnosti obyvateľov v tých dovtedy najmenej rozvinutých regiónoch. Stačí so pozrieť fotografie a filmy K. Plicku z medzivojnového obdobia a tiež z vlastných aj pracovných skúseností.
- EDUKÁCIA - to, čo sa učí v školách, rozhodne nestačí!
- Zahrať tieto citlivo temy aj do vyučny na stredných školách. Podľa mňa je dôležité, aby mladým ľuďom bolo objektívnym spôsobom zrejmé, čo sa naozaj pod komunistickou a fašistickou minulosťou Slovenska myslí a aký je rozdiel medzi našou kom. a fas. minulosťou a takouto minulosťou iných krajín, ktoré ju zazili.

S minulosťou 20. storočia sa už slovenská spoločnosť dostatočne vyrovnala

256 responses

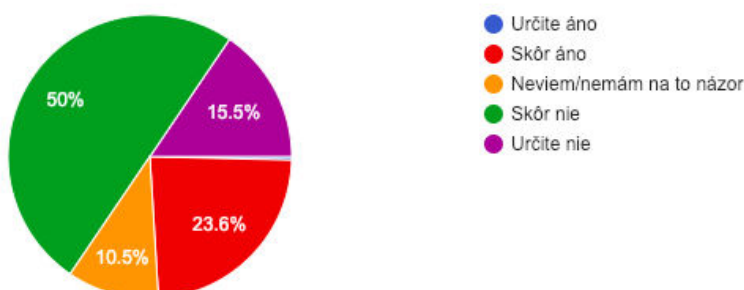

Komentáre

- Ľudáci ožili u Kotlebu, bývalí komunisti vandrujú medzi populistickou ľavicou. Stále sa darí stranám, ktoré šíria strach, napr. strata dominancie štátu (lebo EU), migranti (prídeme o kresťanskú kultúru, ktorú tu ani nežijeme), ... Dôvodov je viac, ale myslím si, že je to o nedôvere medzi ľuďmi, nevyspelou spoločnosťou ...
- Vyrovnali sa najmä tí, ktorí boli naučení pracovať a cítiť za seba a svojich blízkych zodpovednosť. Mamonári idú za svojim cieľom. Korupcia na každom kroku, žiaľ.
- Myslím si, že sa skôr zabúda na minulosť. Človek sa sústreďí na prítomnosť a budúcnosť.
- každá minulosť je súčasťou prítomnosti, aj keď si to nepripustame, alebo neuvedomujeme, "vyrovnať sa" s nou je floskula
- podľa môjho názoru sa slovenská spoločnosť zasekáva ako chyba v programe na Slovenskom štáte ('39-'45) a iba sa opakujú dva naratívy a pre komunizmus používame iba jeden, bol zlý, zločinný a ľudia trpeli
- Pretrváva nostalgia, najmä u menej vzdelanej časti populácie strednú Gaussovej krivky ... napodiv bývalí nomenklatúrniči, ktorí profitovali za komunistického režimu si demokratické časy pochvaľujú, väčšina profituje až teraz - a ani sa nehanbia ... a keď vidím ako bývalí strážcovia ideológie komunizmu veselo chodia do kostolov ... je mi až zle. A okolie im to toleruje.

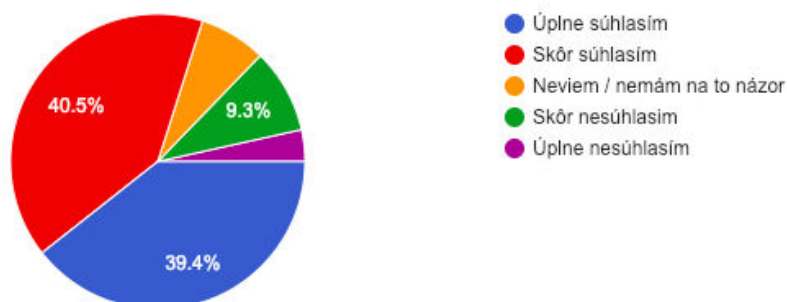
Myslíte si že slovenské inštitúcie (školy, médiá) prezentujú slovenskú minulosť totalitných režimov dostatočne a z viacerých uhlov pohľadu?

258 responses

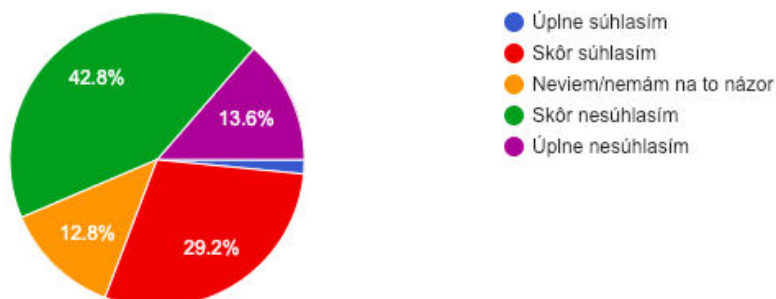
Bývalých vodcov komunistického režimu treba potrestať za porušovanie ľudských práv

259 responses

Ak páchatel' zločinu z obdobia fašizmu či komunizmu (príslušník armády či polície, spolupracovník polície, agent, politik...) prizná svoju vinu, malo by mu byť odpustené

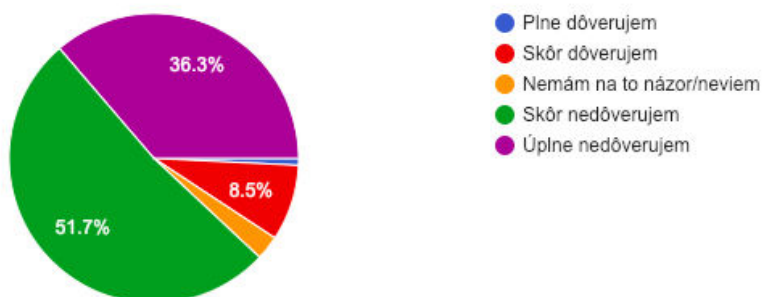
257 responses

DÔVERA

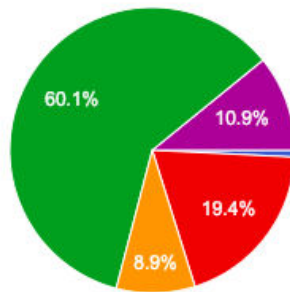
Vláda

259 responses

Polícia

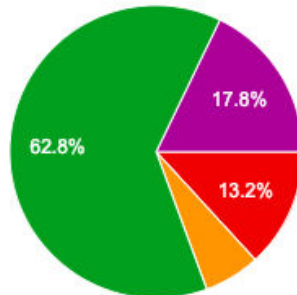
258 responses

- Plne dôverujem
- skôr dôverujem
- Nemám na to názor/nevím
- Skôr nedôverujem
- Úplne nedôverujem

Parlament

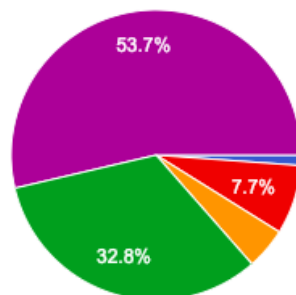
258 responses

- Plne dôverujem
- Skôr dôverujem
- Nemám na to názor/nevím
- Skôr nedôverujem
- Úplne nedôverujem

Premiér

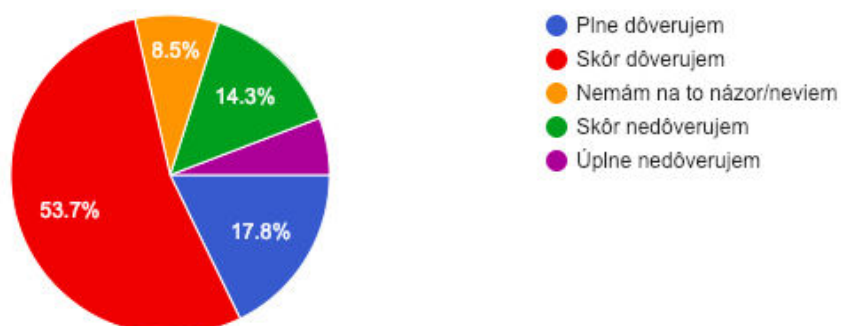
259 responses

- Plne dôverujem
- Skôr dôverujem
- Nemám na to názor/nevím
- Skôr nedôverujem
- Úplne nedôverujem

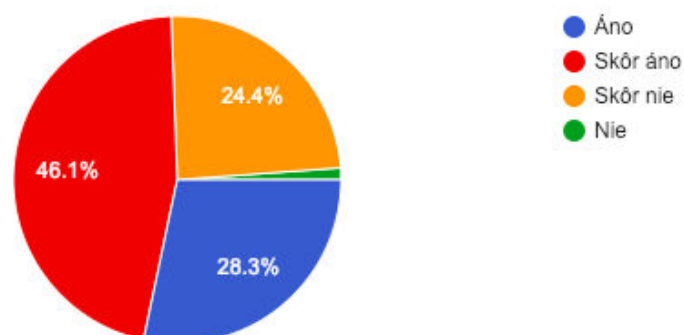
Prezident

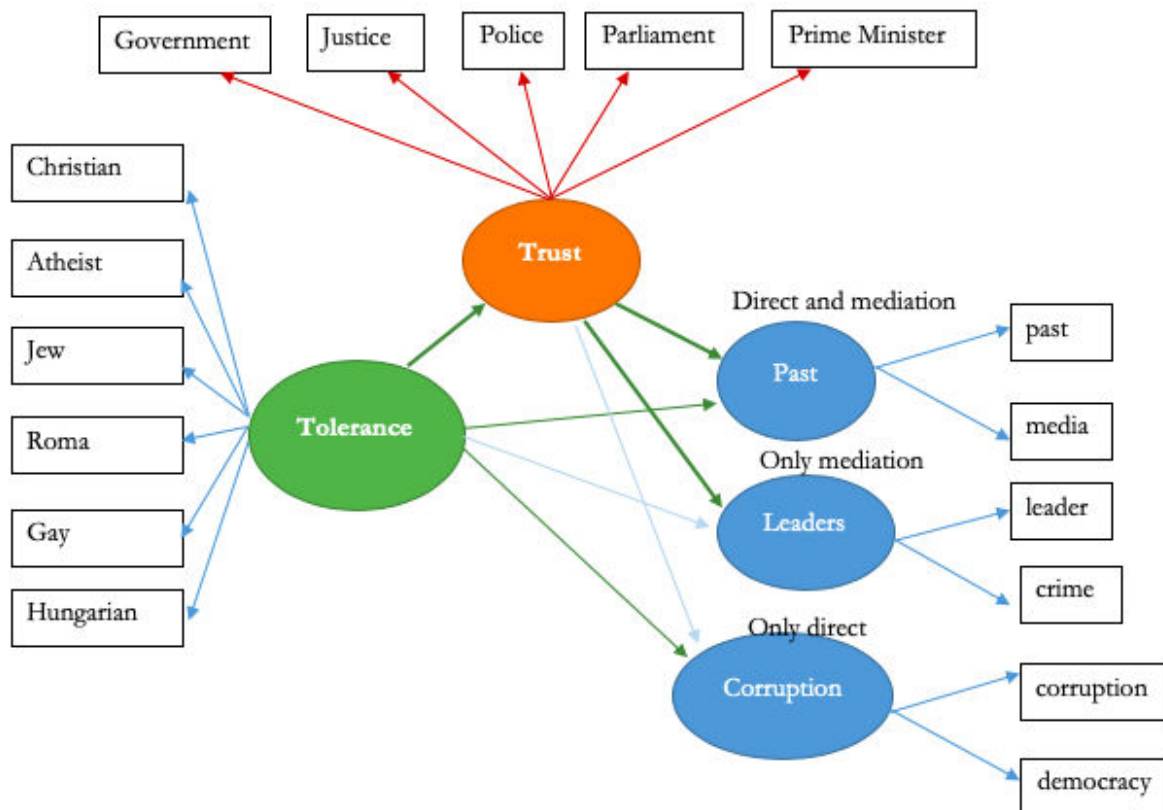
259 responses

Poznáte obsah ústavy Slovenskej republiky?

258 responses

Tí čo sú tolerantní k etnickým menšinám, náboženským menšinám, novým menšinám (tolerancia ku všetkým spolu úzko súvisí)

- **Dôverujú prezidentovi,**
- **Nedôverujú vláde, parlamentu, súdom, polícii**
- Veria, že s minulosťou sme sa nevyrovnali
- **Silno cítia prepojenie medzi minulosťou a nízkou kvalitou demokracie,** (obzvlášť na korupciu—to všetci, na celkovú kvalitu demokracie najmä tí, čo vykazujú vyššiu mieru tolerantnosti a sú z mesta)
- **Sú viac pravdepodobne z mesta (BA)**

- Tí ktorí sú tolerantní **A ZÁROVEŇ** nedôverujú vláde si myslia, že pohlavári bývalého režimu by mali byť trestne stíhaní za zločiny komunizmu

- **Vek výsledky neovplyvňuje**

- **Tí ktorí dôverujú vláde, súdom, polícii...** si myslia, že **sme dobre vysporiadaní** s minulosťou

- Sú **menej tolerantní voči tradičným i novým menšinám**

- Nedôverujú prezidentovi

- **Nevidia súvis** medzi minulosťou a dnešnou kvalitou demokracie

- Sú viac pravdepodobne mimobratisklavskí

Interpretácie

- ➔ Vidíme štiepenie v spoločnosti na línii postmaterialistických orientácií
- ➔ Časť obyvateľstva orientovaná tradične, materialisticky, konzervatívnejšie, vyššia miera konformity (allegiant)
- ➔ Nárast “asertívneho” alebo “kritického” občianstva—ľudia viac orientovaní na spoločenské, environmentálne problémy (než napríklad na strany), vyššia miera politickej participácie – aj doposiaľ nekonvenčnými spôsobmi („elite-challenging“)